

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Ο ΠΡΩΤΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ

Ὁ Παντοδύναμος Ἰεχωβά. — Ὁ Σωτὴρ τῶν ἁμαρτωλῶν, διὰ Χριστοῦ — «Ἄξιός ἐστι τὸ Ἄρνιον». — «Ὁ Αὐθύπαρκτος». — Ὁ «Ἐγώ» εἰμι. — Ψευδής τις παράδοσις. — Βαδίζομένη ἐπὶ πλαστογραφίας. — Ἡ ἐνότης τοῦ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ Γραφικῶς ἀποδεικνυμένη — Ἡ ἐν τοῖς Γραφοῖς χρῆσις τῆς λίζεως Ἰεχωβά καὶ τοῦ τίτλου κύριος. — Ἡ λέξις Θεός ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ. — Ἐν τῇ καινῇ Διαθήκῃ. — Ἡ ἐναρμόνιος Γραφικὴ μαρτυρία. — «Ὁ Ἐωρακῶς ἐμὲ ἑώρακε τὸν πατέρα» — «Οὐχ ἀρπαγμὸν ἠγάπησα τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ» — «Ἡμῖν εἰς Θεός, ὁ Πατήρ, καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστός».

Ὁ ΙΕΧΩΒΑ Θεός ἀναγνωρίζει εἰς ἑαυτὸν τὴν ἀρχὴν καὶ πρωτοβουλίαν τοῦ μεγάλου σχεδίου τῆς Καταλλαγῆς, περὶ τοῦ ὁποίου ἀκριβῶς εἶδομεν ὅτι ἐξακολουθεῖ ἀναπτυσσόμενον, — τὸ ὁποῖον ἤρξατο εἰς Γολγοθᾶ, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν θὰ συμπληρωθῇ εἰμὴ εἰς τὸ τέλος τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, ὅπου ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Μεσίτης τῆς Καταλλαγῆς, θέλει παραδώσει τὴν κυριαρχίαν τῆς γῆς ἠγορευμένην, ἀποκατεστημένην καὶ ἐν πλήρει ὑποταγῇ εἰς τὸν Πατέρα. Ἐν πλήρει πρὸς τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἀρμονία ἀπαντῶσι πολυάριθμοι Γραφικαὶ διακηρύξεις, ὡς ἐπὶ παραδείγματι: «Ἐγώ εἰμι ὁ Ἰεχωβά ὁ Θεός Σου, ὁ Ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ, ὁ Σωτὴρ Σου», καὶ, «Ἐγώ εἰμι ὁ Ἰεχωβά καὶ ἐκτὸς ἐμοῦ Σωτὴρ δὲν ὑπάρχει». «Ἐγώ ὁ Ἰεχωβά εἰμι ὁ Σωτὴρ σου καὶ ὁ Λυτρωτὴς σου ὁ Ἅγιος τοῦ Ἰακώβ» Καὶ πάλιν, Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός Σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἄλλον Θεὸν πλὴν ἐμοῦ, δὲν θέλεις γνωρίσει· διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλος Σωτὴρ ἐκτὸς ἐμοῦ» καὶ, «Τῷ μόνῳ Θεῷ Σωτῆρι ἡμῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν,

δόξα μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία, καὶ νῦν καὶ εἰς πάντα τοὺς αἰῶνας, Ἀμήν». Καὶ πάλιν, «Ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι ὃς ἐστὶ Σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν» — Ἦσα μγ 3, 11. ξ'. 16, Ὡσηὲ γ'. 4, Ἰούδας 25, Α Τιμοθ δ 10 Τίτος α'. 3, β'. 10.

Ἐὰν ἡ διακήρυξις αὕτη γένηται τελείως ἀποδεκτὴ, — διὰ Αὐτοῦ οὗτος ὁ Παντοδύναμος Ἰεχωβά, εἶναι ὁ Σωτὴρ, ὁ Πρωτοεργὸς τοῦ μεγάλου σχεδίου τῆς σωτηρίας, καὶ ὁ ἐκτελεστικὸς αὐτοῦ, διὰ τῶν προθύμων Αὐτοῦ ὀργάνων καὶ ἀντιπροσώπων, — αὕτη ἤθελεν ἀπαλλάξει πολλοὺς ἀπὸ πολλῶν ψευδῶν ἰδεῶν περὶ τῆς μετὰ Αὐτοῦ καὶ τοῦ Οὐρανοῦ Αὐτοῦ Υἱοῦ ὑφισταμένης σχέσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Οὐδένα δὲ ἤθελεν ἀφήσει χῶρον εἰς τὴν σχεδὸν βλάσφημον ἐπὶ τοῦ ζητήματος δοξασίαν, τὴν πρεσβευομένην ὑπὸ ἀξιοσημειώτου ἀριθμοῦ καθ' ὁμολογίαν Χριστιανῶν, διὰ δηλαδὴ ὁ Οὐράνιος Πατὴρ ἴσταιται πλήρεις ὀργῆς, ζητῶν ὅπως ἀποκτείνῃ ἢ βασανίσῃ τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, καὶ διὰ ὁ Οὐράνιος Υἱός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, πλήρης ἀγάπης καὶ ἐλέους (τῶν ὁποίων κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ὁ Πατὴρ ἐστερεῖται), ἐπενέβη, καὶ ἱκανοποίησε τὴν ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν τοῦ Οὐρανοῦ Πατρός, δεχθεὶς τὸ πλήγμα τῆς ὀργῆς Αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπου. διὰ δὲ ὁ Ἰεχωβά διατελεῖ ἤδη ἐξημερισμένος, διὰ τὸν λόγον ἀπλῶς δι, δίκαιος ὢν, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἐκ νέου παρὰ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπληρώθη ἤδη διὰ τοῦ πολυτίμου αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Ὅσον τὸ ταχύτερον ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ τῆς φρικωδῶς πεπληνημένης αὐτῆς δοξασίας οἱ πρεσβεύοντες ταύτην, τόσον καλλιτέρα ἐλπίς θὰ ὑπάρχῃ διὰ τὴν εἰς τὰ πνευματικὰ πρόδοόντων — καὶ τὴν εἰς τὴν γνῶσιν, τὴν χάριν καὶ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ ἀΐξουσιν των.

Ἡ ἀληθὴς ὄψις τοῦ ζητήματος καταδεικνύει ἡμῖν τὸν Οὐράνιον Πατέρα τέλειον κατὰ πάσας τὰς ἰδιότητας τῆς μεγαλοπρεπείας ἢ ἐξοχότητος τοῦ χαρακτήρος: τέλειον κατὰ τὴν δικαιοσύνην Αὐτοῦ, οὕτως ὥστε ἡ δικαία καταδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ νόμου Αὐτοῦ νὰ μὴ δύνηται νὰ παραβιασθῇ ἢ ἀθειθθῇ, ἔστω καὶ παρ' Αὐτοῦ τοῦ Ἰδίου τέλειον κατὰ

τὴν σοφίαν, οὕτως ὥστε τὸ σχέδιον καὶ ἡ διάταξις τῶν πραγμάτων, οὐχὶ μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ὡσαύτως καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, τὴν πρὸς αὐτὸν Καταλλαγὴν, κλπ., ὑπῆρξαν πάντα τόσον τέλεια, ὥστε οὐδὲν ἐνδεχόμενον ἢ ἀποτυχία ἦν δυνατόν νὰ προκύψῃ, οὐδὲ οἰαδήποτε ἀνάγκη μεταβολῆς ἀκόμη τοῦ θείου σχεδίου, ὡς εἶναι γεγραμμένον, « Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος, δὲν ἀλλοιοῦμαι » καὶ, « Λέγει Κύριος ποιῶν ταῦτα γνωστά ἀπ' αἰῶνος » τέλειον ἐπίσης κατὰ τὴν ἀγάπην Αὐτοῦ, μεγαλειτέρα τῆς ὁποίας ἀγάπης οὐδέποτε δύναται νὰ ὑπάρξῃ, καὶ ἐν τούτοις καὶ ἡ ἀγάπη αὕτη ἐξεδηλώθη ἐν πλήρει ἰσορροπία καὶ συμφωνία πρὸς τὰς λοιπὰς θείας ιδιότητας, οὕτως ὥστε τὸ νὰ φεισθῇ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἦν δυνατόν μόνον ἐν ἁρμονία πρὸς τὸ δίκαιον πρόγραμμα τὸ διαχαραχθὲν ὑπὸ τῆς θείας σοφίας : τέλειον ἐπίσης κατὰ τὴν δύναμιν, εἰς βαθμὸν ὥστε πᾶσαι αἱ ἀγαθαὶ Αὐτοῦ βουλαι καὶ ἀγαθαὶ προθέσεις, τὸ δίκαιον Αὐτοῦ πρόγραμμα, καὶ τὰ πλήρη ἀγάπης σχέδιά του, πάντα πλήρως καὶ τελείως ἰσοβάθμια, θέλουσιν ἐκτελεσθῆ, καὶ παραγάγῃ τὰ ἀρχικῶς ὀρισθέντα ἀποτελέσματα των, ὡς εἶναι γεγραμμένον, « Ὁ Λόγος ὁ ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ στόματός μου, δὲν θέλει ἐπιστρέφῃ εἰς ἐμὲ κενός, ἀλλὰ θέλει ἐκτελέσει τὸ θέλημά μου καὶ θέλει εὐδοκῶθῃ εἰς ὅ,τι αὐτὸν ἀποστέλλω ». — Ἡσα. νε'. 11, Μαλαχ. γ'. 6, Πράξ. ιε'. 8.

Ὅποταν δ' οὕτως ἀπὸ Γραφικῆς ἀπόψεως κατανοήσωμεν ὅτι Αὐτὸς οὗτος ὁ Μέγας Ἰεχωβά εἶναι ὁ πρωτουργὸς τῆς εἰς ἡμᾶς ἐπιγενομένης σωτηρίας, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ κατανόησις αὕτη ἄγει ἡμᾶς ὅπως ἐπὶ μᾶλλον τελειότερον καὶ καταλληλότερον τιμήσωμεν καὶ ἀγαπήσωμεν τὸν Παντοδύναμον ἡμῶν Θεόν, ἐνῶ ταῦτοχρόνως τοῦτο κατ' οὐδὲν μειοῖ τὴν τιμὴν, ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν, τὰς ὁποίας δεόντως τρέφομεν, καὶ ἀποδίδομεν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Σωτῆρα Ἰησοῦν Χριστόν. Διότι ἐν τῷ Οὐρανίῳ Υἱῷ διαβλέπομεν τὴν εἰκόνα τοῦ οὐρανοῦ Πατρός, καὶ ἀναγνωρίζομεν Αὐτὸν ὡς τὸν « Ἄγγελον τῆς Διαθήκης », διὰ τοῦ ὁποίου πᾶσαι αἱ διὰ διαθήκης ὁποσχεθεῖσαι εὐλογίαι τοῦ

Ἰεχωβᾶ μέλλουσι νὰ ἐπέλθωσιν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἄνευ τοῦ ὁποίου οὐδεμία τῶν θείων εὐλογιῶν δύναται νὰ ἀποκτηθῇ. Ἐν πλήρει πρὸς τὴν σκέψιν ταύτην συμφωνία, δι δηλ. ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐπὶ παντὸς ζητήματος ἐνεργεῖ ὡς ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατρός, του Ἰεχωβᾶ, ἐν τῷ ἔργῳ τῆς σωτηρίας σημειώσατε, τὰς ἐπομένας διακηρύξεις τῶν Γραφῶν:

« Ἡ χρησιότης καὶ ἡ φιλανθρωπία τοῦ **Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ** ἐπεφάνη. . . . Ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου, οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν» — Τίτος γ'. 4-6.

« **Τοῦτον ὁ Θεὸς Ἀρχηγὸν καὶ Σωτῆρα** ὑψωσε τῇ δεξιᾷ Αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν». — Πράξ ε'. 31.

« Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ **Πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν Υἱὸν Σωτῆρα** τοῦ **Κόσμου**». — Α. Ἰωάν. δ'. 14.

« **Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἑπιταγὴν Θεοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ** τῆς ἐλπίδος ἡμῶν. — Α. Τιμ. α'. 1

« **Τοῦτο καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, . . . εἰς γὰρ Θεός, εἰς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀνθρώπος Χριστὸς Ἰησοῦς**». — Α'. Τιμοθ. β'. 3, 5.

Σημειώσατε ὡσαύτως τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος:

« **Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνη τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ**». — Ἰωάν. γ'. 17.

« **Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἅπ' ἑμαυτοῦ οὐδὲν, καθὼς ἀκούω κρίνω**». — Ἰωάν. ε'. 30.

« **Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατὴρ, καγὼ πέμπω ὑμᾶς. [τοὺς μαθητὰς]**» — Ἰωάν. κ'. 21.

« **Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας [καθ' ἣν ἡ Οὐρανία Βασιλεία θέλει ἐγκαθιδρυθῆ] οὐδεὶς οἶδε, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ Υἱὸς, εἰμὴ ὁ Πατὴρ**». — Μάρκ. βγ. 32.

«Τοὺς χρόνους καὶ καιροὺς ὁ Πατὴρ ἔδειξε ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ»—Πράξ α'. 7.

«Τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὄνοματι τοῦ Πατρὸς μου ταῦτα μαρτυροῦσι περὶ ἐμοῦ»,—Ἰωάν. ι' 25.

«Ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς». — Λουκ. κδ' . 49.

«Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὄνοματι τοῦ Πατρὸς μου» — Ἰωάν. ε 43.

«Ἄ οὖν ἐγὼ λαλῶ, καθὼς εἶρηκέ μοι ὁ Πατὴρ, οὕτω λαλῶ»—Ἰωάν. ιβ' 50

«Ὁ Πατὴρ μείζων μου ἐστι» — Ἰωάν. ιδ' 28.

«Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν» — Ἰωάν. κ' 17

«ΑΞΙΟΣ ΕΣΤΙ ΤΟ ΑΡΝΙΟΝ ΤΟ ΕΣΦΑΓΜΕΝΟΝ»

Αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, ἐν τῷ τελευταίῳ βιβλίῳ τῆς Γραφῆς, ὅπερ καλεῖται «Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ» (Ἀποκλ α' 1), παρέδωκεν ἡμῖν ὠραισιτάτην εἰκόνα τοῦ ζητήματος τούτου τῆς Καταλλαγῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναπαρίσταται τὸ γενικὸν σχέδιον τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἁρᾶς αὐτῆς. Ἡ τοιαύτη εἰκὼν εὑρίσκειται εἰς Ἀποκαλ. κεφ ε' Ἐν αὐτῇ ὁ Οὐράνιος Πατὴρ, ὁ Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν, παρίσταται καθήμενος ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ θρόνου, καὶ ἐπὶ τὴν δεξιὰν Αὐτοῦ βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὀπισθεν, καὶ ἐσφραγισμένον διὰ σφραγίδων ἑπτά. Τὸ βιβλίον τοῦτο, ἐκπροσωποῦν το θεῖον σχέδιον, τὸ γνωριζόμενον μόνον ὑπὸ τοῦ Πατρὸς, Αὐτοῦ τοῦ Ἰεχωβά, ἐτηρεῖτο ἐν τῇ ἰδίᾳ Αὐτοῦ ἐξουσίᾳ, — ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ χειρὶ — μέχρι οὗ τις ἠθέλε ἀναδειχθῆ ἄξιος νὰ γνωρίσῃ αὐτό, καὶ καταστῆ ἐκτελεστής τοῦ σχεδίου τούτου, ὡς ὁ τετιμημένος πράκτωρ καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἰεχωβά Ἡ συμβολικὴ αὕτη εἰκὼν προβαίνει περαιτέρω ὅπως καταδείξῃ ὅτι, μέχρι τοῦ καιροῦ καθ' ὃν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἔπαυεν ὑπὲρ ἡμῶν ἐν τῷ Γολγοθᾶ, «ὁ

δίκαιος ὑπὲρ τῶν ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ», οὐδεὶς εὐρέθη (ἀνεδείχθη) ἄξιος νὰ ἀναλάβῃ τὸ θεῖον σχέδιον, καὶ ἰδίως νὰ κατανοήσῃ τὰ ἐμπεριεχόμενα αὐτοῦ.

Ἄλλ' ὁπότεν ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀπέδειξε τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα διὰ τῆς ὑπακοῆς καὶ ὑποταγῆς αὐτοῦ, οὐχὶ μόνον ταπεινωθεὶς ὥστε νὰ λάβῃ ἀνθρωπίνην μορφὴν καὶ φύσιν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου, ἀλλὰ γενόμενος ἐπίσης ὑπήκοος «μέχρι θανάτου», καὶ προσέτι «μέχρι τοῦ [ἀτιμωτικοῦ] θανάτου τοῦ σταυροῦ», τότε, καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ἀπέδειξεν ἑαυτὸν ἄξιον πάσης πεποιθήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης. Ὡς δὲ ὁ Ἀπόστολος διακηρύττει, «Διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἔχαρίσατο αὐτῷ τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμῃ, ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων. (Φιλιπ. β'. 9—11). Εἰς τὸ σημεῖον λοιπὸν τοῦτο εἶναι ὅπου ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος εἰκονικὴ παράστασις (Ἀποκλ. ε'. 9—13) καταδεικνύει τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν ὡς τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὑπεκλίθησαν τὰ πάντα, καὶ ὁ ὁποῖος διεκηρύχθη, «Ἄξιός τὸ Ἀρνίον! Ἄξιός εἰ λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ ὅτι ἐσφάγῃ καὶ ἡγοράσῃς τῷ Θεῷ ἐν τῷ αἵματί σου ἀπὸ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους»! Τοιοῦτοτρόπως καταδεικνύεται ἡμῖν εἰκονικῶς ἡ ὑπερύψωσις τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Οὐρανίου Πατρός, τοῦ «Ἀγγέλου [ὑπηρέτου] τῆς Διαθήκης». Συνεπεία ὅθεν τῆς ταπεινώσεως καὶ πλήρους αὐτοῦ ὑποταγῆς καὶ ὑπακοῆς εἰς τὸ θέλημα τοῦ Πατρός, Οὗτος διακηρύσσεται ὡς ὢν τοῦ λοιποῦ συμμετοχὸς τοῦ θρόνου τοῦ Πατρός, καὶ, κατὰ διάταξιν αὐτοῦ τοῦ Πατρός, ἡ διακήρυξις αὕτη ἐγένετο δι' ὄλων τῶν οὐρανίων δυνάμεων, «Ἄξιός ἐστι τὸ Ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν, καὶ πλοῦτον, καὶ σοφίαν, καὶ ἰσχὺν, καὶ τιμὴν, καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν». Τέλος δὲ «πᾶν κτίσμα» θέλει κατανοήσῃ ὅτι ὁ Ἰεχωβά ὑπερύψωσε τὸν Μονογενῆ Αὐτοῦ Υἱὸν ἀκόμη καὶ μέχρι τοῦ συνάρχειν μετ' Αὐτοῦ ἐν τῇ Βασιλείᾳ, καὶ θέλουσιν ἀλλάξαι τὴν ἔγκρισιν αὐτῶν, λέγοντα, «Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ (τοῦ σύμπαντος — τῷ Ἰεχωβά) καὶ τῷ Ἀρνίῳ ἢ

εὐλογία, καὶ ἡ τιμὴ, καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων». Οὐδόλως, ὅθεν, παράδοξον τὸ δ,τι διδασκόμεθα, ὅτι τοῦ λοιποῦ πάντες θὰ τιμῶσι τὸν ὑπερῦψωμένον Υἱὸν ἕως τιμῶσι τὸν Πατέρα, ὅστις ὑπερύψωσεν αὐτὸν οὕτως — Ἰωάν. ε΄. 23.

Ὁ Ἀπόστολος διακηρύττει ὅτι ἡ ἀνύψωσις αὕτη τοῦ Ἰησοῦ εἰς δόξαν παρέχει ἡμῖν παράδειγμά τι τοῦ θείου νόμου, καθ' ὃν «ὁ ταπεινῶν ἑαυτῶν ὑψωθήσεται». Παρατηρητέον ὅμως ἐν τούτοις ὅτι, ἐν τῇ συμβολικῇ ταύτῃ εἰκόνι (τοῦ ἔδαφ. 13) ἡ ὑπερύψωσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς δόξαν, καὶ τιμὴν, καὶ ἰσχὺν καὶ κράτος δὲν συνεπάγεται ὅτι ὁ οὐρανὸς Πατὴρ παραιτεῖται τοῦ ἐν οὐρανοῖς θρόνον του χάριν Αὐτοῦ, οὐδὲ ὅτι ὁ Πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς εἰσιν ἐν πρόσωπον· διότι ἐν τῇ ρηθείᾳ εἰκόνι ἀμφότερα τὰ πρόσωπα ἀναγνωρίζονται, τῆς πρώτης θέσεως παρεχομένης ἀείποτε εἰς τὸν Πατέρα, εἰς τε τὴν δοξολογίαν καὶ τὴν τιμὴν τοῦτο δὲ πάλιν ὑπομιμνήσκει ἡμῖν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν, «Καγὼ διατίθεμαι ὑμῖν [τοῖς μαθηταῖς μου] καθὼς διέθετό μοι ὁ Πατὴρ μου βᾶσιλειαν» (Λουκ. κβ. 29) ὡς καὶ πάλιν λέγει πρὸς τοὺς πιστοὺς Αὐτοῦ ὁπαδοὺς, «Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς καγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ Πατρὸς μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ» — Ἀποκ. γ 21.

Πρὸς ἐπὶ πλέον μαρτυρίαν καὶ ἀπόδειξιν ὅτι ὁλόκληρον τὸ ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως εἶναι ἐκ τοῦ Πατρὸς, καίτοι ἐνεργεῖται διὰ τοῦ Υἱοῦ, παρατηρήσατε τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Ἀποστόλου, ὅτι ὁ Θεὸς «ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν διὰ τοῦ Υἱοῦ, ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ ἐποίησε τοὺς αἰῶνας . . . ὅς, καθορισμὸν τῶν ἁμαρπῶν ποιησάμενος, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς Μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς [τοῦ Ἰεχωβᾶ], τοσοῦτω κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων.» Περαιτέρω δὲ ἀποφαίνεται περὶ Αὐτοῦ, λέγων «τοιούτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὅς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς Μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς [τοῦ Ἰεχωβᾶ], τῶν ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινοῦς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, οὐκ ἄνθρωπος». Ὁ αὐτὸς δ' Ἀπό-

στολος ἀποφαίνεται πάλιν ὅτι, «Οὗτος δὲ [ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς] μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηγεῖσθαι, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ.» (Ἑβρ. α΄. 2—4. ἡ΄ 1 ἰ΄ 12) Καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν προτρέπει ἡμᾶς νὰ «ἀφορωῶμεν (ἀποβλέπωμεν) εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινε σταυρὸν, αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ κεκάθικεν». Καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν παροτρύνει ἡμᾶς εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ «**Θεοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Πατρὸς τῆς δόξης**», καὶ «τὶ τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας Αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ καθίσας ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας Αὐτοῦ» (Ἑβρ. ιβ΄. 2. Ἐφεσ. α΄. 17—22). Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος δὲ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ὅτι, «ἔστιν ἐκ δεξιᾷ Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων [παρὰ τοῦ Πατρὸς]» — Α΄ Πέτρ. γ΄. 22.

Πᾶσαι αἱ διάφοροι αὗται Γραφικαὶ ρήσεις καταδεικνύουσι ἅπαντες ἐκρινῶς τὴν ἔξοχον ὑπερύψωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ἀμοιβὴν παρὰ τοῦ Πατρὸς διὰ τὴν θαυμασίαν αὐτοῦ ὑποταγὴν καὶ ἐκδήλωσιν τοῦ πνεύματος τῆς ἀγάπης τοῦ Πατρὸς ἐν τῇ θυσίᾳ ἑαυτοῦ ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν· οὐδόπως ὅμως ὑποδηλοῦσιν εἴτε ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἦν ὁ Πατὴρ, οὐδ' ὅτι ἐξυψώθη ὅπως καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ Πατρὸς ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ θρόνου, ἢ ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ λατρείᾳ τῶν νοητικῶν αὐτοῦ πλάσμάτων. Τοῦναντίον, αἱ Γραφαὶ αὗται ρητῶς δεικνύουσι τὸν οὐράνιον Πατέρα ὡς ὑπερέχοντα κατὰ τε τὴν τιμὴν καὶ δόξαν, ὡς τὸν Ἐνεργέτην, ὅστις ἐδόξασεν οὕτω καὶ ὑπερύψωσε τὸν Υἱόν, καὶ ἐκάθισεν Αὐτὸν ἐν τοῖς δεξιοῖς Αὐτοῦ, ἢ εἰς τὴν θέσιν τῆς ὑψίστης ἐνόλας, καὶ κατέστησεν Αὐτὸν μέτοχον εἰς τὸν θρόνον ἢ τὸ

κράτος τῆς οὐρανόου βασιλείας, ὑποταγέντων αὐτῷ τῶν ἀγγέλων καὶ πασῶν τῶν οὐρανόου δυνάμεων. Καὶ ὄντως, τόσον ἰσχυρὰ καὶ ἐντιμος εἶνε ἡ γλῶσσα ἡ ἐνίοτε χρησιμοποιουμένη ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπερύψωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ τῆς ἀφθονίας τῆς εἰς Αὐτὸν παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐπιδαφιλευθείσης δυνάμεως καὶ ἐξουσίας, ὥστε ἐν μιᾷ περιπτώσει ὁ θεόπνευστος συγγραφεὺς ἔκρινε ἴαν προσῆκον νὰ ἐπισιτήσῃ τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ γεγονός δι' οὐδεμίαν τῶν διακηρύξεων αὐτῶν περὶ τῆς ἐξυψώσεως τοῦ Κυρίου εἰς τιμὴν καὶ δόξαν ὑπερέβαινον, εἴτε δι' εἶνε ἴσος πρὸς τὸν Πατέρα, εἴτε δι' εἶνα ἀνώτερος Αὐτοῦ· συνεπῶς, ὁμιλῶν περὶ τῆς Χιλιετοῦς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας, λέγει δι', «Δεῖ γὰρ αὐτὸν [τὸν Χριστὸν] βασιλεύειν ἄχρις οὗ θῆ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας Αὐτοῦ. Ἐσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος πάντα γὰρ ὑπέταξεν [ὁ Πατήρ] ὑπὸ τοὺς πόδας Αὐτοῦ [τοῦ Υἱοῦ]. Ὅταν δὲ εἴπῃ [ὁ Πατήρ] πάντα ὑποτάσσεται [τῷ Υἱῷ], δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ [Πατρὸς] ὑποτάξαντος αὐτῷ [τῷ Υἱῷ] τὰ πάντα. Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα [τὰ ἐπὶ γῆς] τότε καὶ Αὐτὸς ὁ Υἱὸς ὑποταγήσεται [τῷ Πατρὶ] τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ [τῷ Υἱῷ] τὰ πάντα, ἵνα ἢ ὁ Θεὸς [ὁ Πατήρ] πάντα ἐν πᾶσι». — Α. Κορθ. ιε'. 25—28.

«Ο ΑΥΘΥΠΑΡΚΤΟΣ»

Ὁ Παντοκράτωρ Θεὸς ἰδιοποιήθη δι' ἑαυτὸν καὶ διεκήρυξε τὸ ὄνομα Αὐτοῦ ὡς Ἰεχωβά, ὅπερ σημαίνει ὁ «Αὐθύπαρκτος» ἢ «ὁ Ἀθάνατος». Οὕτως ἀναγινώσκομεν τῆς δήλωσιν Αὐτοῦ πρὸς τὸν Μωϋσῆν, εἰπόντος : «Ἐφάνην εἰς τὸν Ἀβραάμ, εἰς τὸν Ἰσαάκ, καὶ εἰς τὸν Ἰακώβ, μὲ τὸ ὄνομα Θεὸς Παντοκρατωρ: δὲν ἐγνωρίσθην ὁμοῦς εἰς αὐτοὺς μὲ τὸ ὄνομα μου Ἰεχωβά». (Ἐξοδ. σι'. 3.) Διὰ τοῦ ὀνόματος δὲ τούτου, Ἰεχωβά, ὁ Θεὸς ἀεγνωρίζετο μετὰ ταῦτα μετὰ τὸν λαὸν Αὐτοῦ. Τὸ ὄνομα τοῦτο εἶναι ἐν χρῆσει κατὰ ἑκατοντάδας δι' ὅλης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλ' ἀποκρύπτεται, σχεδὸν ὀλοσχερῶς, ἀπὸ τοῦ Ἑλληνος ἀναγνώστου διὰ τινος σφάλματος τῶν μεταφρασιῶν, μεταφρασάντων αὐτὸ «Κύ-

ριος», ἐνῶ εἰς ἄλλας γλώσσας, τὴν Ἀγγλικὴν φέρ' εἰπεῖν, καίτοι καὶ ἐν αὐταῖς μεταφράζεται «Κύριος» (Lord), ἀναγνωρίζεται ὁμοίως ὡς σημαῖνον τὸ ἱερὸν ὄνομα Ἰεχωβά ἐκ τῶν μικρῶν κεφαλαίων χαρακτήρων δι' ὧν ἐκτυποῦται.

Οὕτως ἐν τῇ πρώτῃ ἐντολῇ τῇ δοθείσῃ εἰς τὸν Ἰσραὴλ ὁ Κύριος λέγει, «Ἐγὼ εἶμαι Ἰεχωβά ὁ Θεός σου..... μὴ ἔχῃς ἄλλους θεοὺς [ἰσχυροὺς] πλὴν ἐμοῦ διότι ἐγὼ Ἰεχωβά ὁ Θεός σου εἶμαι Θεός ζηλότυπος» — Ἐξοδ. κ'. 2—5.

Ὁ Μωϋσῆς δὲ πάλιν ἀλλαχοῦ διακηρύττει, «Ἄκουε Ἰσραὴλ, Ἰεχωβά ὁ Θεός ἡμῶν εἶναι εἰς Ἰεχωβά. Καὶ θέλεις ἀγαπᾶ Ἰεχωβά τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου». (Δευτερ. σι' 4—5). Τοῦτο δὲ εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ χωρίον τῆς Γραφῆς, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς συνέστησεν ὡς τὴν κυρίως οὐσίαν τῆς ἀληθείας. Διότι, ὅποτε ἠρωτήθη περὶ τοῦ ποῖα μεγαλειτέρα ἐντολὴ ἐν τῷ νόμῳ ἀπεκρίθη, ὑπομνήσας τὸ Γραφικὸν ἐδάφιον, «Ἀγαπήσεις Κύριον [Ἰεχωβά] τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. Αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη καὶ πρώτη ἐντολή.» (Ματθ. κβ'. 38). Ἀλλαχοῦ δὲ πάλιν ἀναγινώσκωμεν, «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰεχωβά· τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομά Μου, καὶ δὲν θέλω δώσει τὴν δόξαν [τιμὴν] μου εἰς ἄλλον». (Ἡσα μβ'. 8). Δὲν πρέπει δὲ νὰ διαλάβῃ τὴν προσοχὴν ἡμῶν ὁ εἰρμὸς τοῦ ὅλου κειμένου, καθ' ὅτι ἡ θετικὴ αὕτη διαβεβαίωσις ὅτι τὸ ὄνομα Ἰεχωβά εἶναι ἀποκλειστικῶς τὸ ὄνομα «τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων, παρ' ὃ οὐκ ἐνὶ παραλλαγῇ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα», ἀκολουθεῖ ἀμέσως τὴν προφητικὴν περὶ τοῦ Μεσίου προκήρυξιν, ὡς τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ τετιμημένου Υἱοῦ—δούλου τοῦ Ἰεχωβά, ἧτις λέγει:—

«Ἴδού ὁ δούλός μου, τὸν ὁποῖον ὑπεστήριξα· ὁ ἐκλεκτός μου εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ψυχὴ μου εὐηρεοτήθη: ἔθεσα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν θέλει ἐξαγγεῖλει κρίσιν εἰς τὰ Ἔθνη.... Δὲν θέλει ἐκλίπει, οὐδὲ θέλει μικροψυχήσει, ἕωσού βάλη κρίσιν ἐν τῇ γῇ· καὶ αἱ νῆσοι θέλουσι προσμένει τὸν

νόμον Αὐτοῦ Οὕτω λέγει ὁ Θεὸς ὁ Ἰεχωβά, Ἐγὼ δὲ Ἰεχωβά σὲ ἐκάλεσα ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ θέλω κρατεῖ τὴν χειρὰ σου, καὶ θέλω σὲ φυλάττει, καὶ θέλω σὲ καταστήσει διαθήκην τοῦ λαοῦ, φῶς τῶν Ἑθνῶν διὰ τὴν ἀνοίξις τοῦ, ὀφθαλμοῦ τῶν τυφλῶν, τὴν ἐκβάλλῃ τοὺς δεσμοὺς ἐκ τῶν δεσμῶν [ἐκ τοῦ θανάτου], τοὺς καθημένους ἐκ σκοτεινίας ἐκ τοῦ οἴκου τῆς φυλακῆς Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰεχωβά, **ΤΟΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΥ**» — Ἡσα μβ' 1—8

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΙΕΧΩΒΑ ΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΜΟΝΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΗΣ ΔΟΞΗΣ

Προβάλλεται παρά τινων ἐνίοτε ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὸ ὄνομα Ἰεχωβά ἀποδίδεται ἐν ταῖς Γραφαῖς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καὶ συνεπῶς ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι τὸ διακριτικὸν καὶ εἰδικὸν ὄνομα τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι ἐσφαλμένος· ἀλλὰ πρὸς φωτισμὸν πάντων θὰ ἐξετάσω μεν ἐνταῦθα τὰ χωρία τὰ ἐκλαμβανόμενα παρὰ τινων ὡς ὑποστηρίζοντα τὴν ἀξίωσιν ταύτην. Θέλομεν ἴδει δὲ ὅτι ταῦτα ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἀντιφάσκουσι πρὸς τὰ προεκτεθέντα Γραφικὰ ἐδάφια, τὰ ὁποῖα διαβεβαιοῦσιν ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο εἶναι τὸ προσήκον καὶ εἰδικὸν ὄνομα τοῦ μεγάλου «Ο ὩΝ»

(1) Τὸ ἐδάφιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου κυρίως καὶ πρωτίτως οἰκίζονται πολλοὶ εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τὸ ὄνομα Ἰεχωβά δύναται δεόντως νὰ θεωρηθῆ ὡς ὄν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἔχει ὡς ἑξῆς· «Θέλω ἀνεγείρει εἰς τὸν Δαβὶδ Βλαστὸν δίκαιον, καὶ βασιλεὺς θέλει βασιλεύσει, καὶ εὐημερήσει, καὶ ἐκτελέσει κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς... καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομα Αὐτοῦ, μὲ τὸ ὁποῖον θέλει ὀνομασθῆ, Ο ΚΥΡΙΟΣ Ἡ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΗΜΩΝ». — Ἱερμ. κγ . 5—6

Τὰ ἀνωτέρω ἀναφέρονται προδήλως εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καὶ τὴν Χιλιετῆ αὐτοῦ βασιλείαν. Τὸ ὄνομα δὲ ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ ἀρχαίῳ εἶναι **Γιεχόβα Τσιδκένου**. Ποία δὲ ἡ ἐξήγησις τούτου; Ἀπλῶς ἡ ἐξῆς: οἱ μεταφρασταί, ἐν τῷ ζήλω των ὅπως εὕρωσι μέρος τι ἔνθα τὸ ὄνομα Ἰεχωβά συσχετίζεται μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ, παρέδω-

καν ἡμῖν ἀτυχῆ τινα μετὰφρασιν. Οὐδεμία δυσκολία ἤθελε παρουσιασθῆ ἔὰν τὸ ἐδάφιον μεταφράζεται, «Τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μὲ τὸ ὁποῖον θέλει ὀνομασθῆ, «**Ἡ Δικαιοσύνη ἡμῶν τοῦ [ἢ ἐκ τοῦ] Ἰεχωβά**». Πόσον δὲ προσήκουσα εἶνε ἡ ὀνομασία αὕτη εἰς τε τὸ ἔργον καὶ τὸ ὑπόργημα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Διότι, δὲν παρέστη οὗτος ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑπέστη τὴν ποινὴν τῆς δικαιοσύνης ὡς τὸ ἀντίλυτρον τοῦ ἀνθρώπου — ὅπως ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος, καὶ ἐνταυτῷ νὰ δύνηται νὰ δικαιώσῃ τὸν πιστεύοντα εἰς τὸν Ἰησοῦν, Οὐδὲν ἄλλο ὄνομα ἠδύνατο ἀναμφιβόλως νὰ εἶναι μᾶλλον ἀρμόζον.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ παροραθῆ διὰ τὸ ἴδιον αὐτὸ ὄνομα, δηλ. **Γιεχόβα Τσιδκένου**, ἀπαντῶ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς προφητείας τοῦ ἰδίου προφήτου. Οἱ ἐν λόγῳ ὅμως φίλοι ἡμῶν οὐδέποτε ἐπέστησαν τὴν ἑαυτῶν προσοχὴν εἰς τοῦτο, διὰ ἡ συνέχεια τοῦ λόγου δεικνύει διὰ **Γιεχόβα Τσιακένου**, θέλει εἶσθαι καὶ τὸ ὄνομα τῆς ὄλης Ἐκκλησίας, τῆς Νέας Ἱερουσαλήμ. «Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομα μὲ τὸ ὁποῖον (αὕτη) θέλει ὀνομασθῆ [**Γιεχόβα Τσιδκένου**] ἡ Δικαιοσύνη ἡμῶν τοῦ Ἰεχωβά» — Ἱερμ. λγ'. 16.

Ὅτι δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο θέλει ἀρμόζει εἰς τὴν δεδοξαμένην Ἐκκλησίαν πᾶς τις δύναται νὰ ἴδῃ τοῦτο εὐχερῶς : διότι ἡ Ἐκκλησία οὐχὶ μόνον εἶναι μέτοχος τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ χάριν τῆς δικαιοσύνης, «ἀνταναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ». (Κολοσ. α'. 24 Α. Πέτρ. ε'. 9), ἀλλ' ἔχει ἐξ ἴσου ὑπόσχεσιν συμμετοχῆς εἰς πάσας τὰς δόξας τοῦ Κυρίου αὐτῆς, ὡς μία σύζυγος συμμετέχει εἰς πάσας τὰς τιμὰς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου τῆς : ὡς ἀκριβῶς ἡ Ἐκκλησία φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ὡς μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. — Ἀποκλ. γ'. 12, ιθ'. 7, κα'. 9.

Οὐδ' εἶναι τὰ παραδείγματα ταῦτα καὶ μόνον εἰς τὰ ὁποῖα τὸ ὄνομα Ἰεχωβά χρησιμοποιεῖται ἐν συνθέσει πρὸς ἄλλο τι ὄνομα. Τὸ ὄρος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Ἀβραὰμ προσέφερε τὸν Ἰσαὰκ, καὶ ἐνθα ὁ Θεὸς ἐπρομήθευσεν εἰς αὐτὸν κριὸν διὰ θυσίαν πρὸς ἀνικατάστασιν τοῦ Ἰσαὰκ, ὠνομάσθη παρ'

αὐτοῦ Ὄρος τῆς Προνοίας τοῦ Ἰεχωβά— Γιεχόβα Ἰερέ. (Γένεσ κβ'. 14) ὁ Μωϋσῆς ὠνόμασε θυσιαστήριόν τι, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος εἶχεν οἰκοδομήσει, **Γιεχόβα Νισσί** ἢ **Σημαία** τοῦ Ἰεχωβά. (Ἐξοδ. ιζ. 15.) Ὁ Γεδεὼν ᾤκοδόμησε θυσιαστήριον καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ **Γιεχόβα Σιαλώμ**,— Ἡ Εἰρήνη τοῦ Ἰεχωβά. (Κριταὶ σι'. 23, 24). Ὁ δὲ Ἰεζεκιήλ προεφήτευσεν περὶ μελλούσης τινὸς πόλεως, τὸ ὄνομα τῆς ὁποίας θέλει εἶσθαι **Γιεχόβα Σιαμμά**.— Τὸ θαῦμα τοῦ Ἰεχωβά— Ἰεζκλ. μη'. 35.

(2) Προβάλλεται ὡς ἐπιχείρημα ὅτι, ὅποτιαν ἀναγράφεται ὅτι ὁ Ἰεχωβά ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Ἀβραάμ (Γενσ. ιη'. 1), καὶ ἀκολούθως εἰς τὸν Μωϋσῆν (Ἐξοδ. γ' 3, 15), οὗτος βεβαίως ἦν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐν τῇ προανθρωπίνῃ αὐτοῦ καταστάσει καὶ οὐνεπὼς, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἀνῆκεν εἰς Αὐτόν. Ἀποκρινόμεθα ὅτι ὁ τοιοῦτος οὐλλογισμὸς τυγχάνει ἀδικαιολόγητος— καὶ ὅτι ἐὰν τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐφημέροσθαι εἰς ἄλλον, τὸ τοιοῦτον ἤθελεν εἶσθαι ἀπλῶς ἔνδειξις ὅτι ὁ τοιοῦτος δοῦλος, ἦν ἐξόχως τιμώμενος παρὰ τοῦ Ἰεχωβά, καὶ ἐχρησιμοποιήθη πράγματι παρ' αὐτοῦ εἰς εἰδικὰ περιόριστοις ὡς ἐπιστάτης ἢ ἀντιπρόσωπος Αὐτοῦ— ἐπιτετραμμένος ὅπως ἐξασκῆ ἐν ταῦτῳ θείαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Εἰς τὸ κεφ. τῆς Ἐξόδου ἐδάφ. 2, σαφῶς γνωρίζεται ἡμῖν ὅτι ὁ ἀντιπροσωπεύων ἐκεῖ τὸν Ἰεχωβά, καὶ χρώμενος τοῦ μάλλον ἐξόχου Αὐτοῦ ὀνόματος «**Ο ΩΝ**», ἦτο «ὁ ἄγγελος [ἀγγελιαφόρος] τοῦ Ἰεχωβά». Ὅτι ὁ τετιμημένος οὗτος ἄγγελος ἦν «ὁ Λόγος» τοῦ Ἰωάν. α'. 1., ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐν τῇ προανθρωπίνῃ Αὐτοῦ καταστάσει, τοῦτο οὐδ' ἐπὶ σιγμῆν διαμφισβητοῦμεν. Ἄλλ' ὁ ὑπαίτιος οὗτος καὶ ὑπέριτος ἀγγελιαφόρος, δὲν πρέπει νὰ συγχέηται πρὸς Ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον οὗτος ἀντιπροσωπεύει, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ὁποίου λαλεῖ, καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ὁποίου ἐξήσκει, καὶ ἦν ἐχορήγησεν εἰς τὸν Μωϋσῆν.

(3) Τὸ χωρίον Ἡσα. μ'. 3, ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀποστολὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, «ἔτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Ἰεχωβά· ἀπαιτεῖται δὲ παρ' ἡμῶν θὰ θεωρήσωμεν τοῦτο ὡς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τὸ ὄνομα Ἰησοῦς δὲν εἶναι, εἰμὴ ἄλλο-

τι ὄνομα ἀντὶ τοῦ Ἰεχωβά. Ἄλλὰ καὶ πάλιν ἀπαντῶμεν, οὐχί. Ὁ Ἰησοῦς ἦν ὄντως ὁ τετιμημένος δοῦλος τοῦ Ἰεχωβά, καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ τελείᾳ σημοσίᾳ τῆς λέξεως ἀλλ' αὐτὸς οὗτος διακηρύττει, λέγων, «ὁ Πατὴρ ἀπέσειλέ Με», «Καθὼς ἀκούω κρίνω». «Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν». «Ὁ Πατὴρ μείζων μου ἔστιν». Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν νὰ πιστεύσωμεν τὸν ἄγγελον ἢ ἀγγελιαφόρον. Τὸ γεγονός ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι, ὡς ἔχομεν ἤδη ἀποδείξει, * ὅτι Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς προετύπου μόνον μεγαλειτέρον τινα Ἀγγελον, αὐτὴν τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν ὁλόκληρον ἐν σαρκί, ἢ ὁποία πάλιν θὰ εἰσαγάγῃ τὸν Χριστόν, κεφαλὴν τε καὶ σῶμα, ἐν πνευματικῇ δόξῃ τὸ δὲ ἔργον τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου Χριστοῦ θέλει εἶσθαι ἐν ἐπὶ πλέον βῆμα εἰς τὸ ἴδιον μέγα ἔργον τῆς ἐτοιμασίας τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἰεχωβά, καὶ ὅπως δοξάσῃ τὸν τόπον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Τὸ ἔργον δὲ τοῦτο, συμπληρούμενον εἰς τὸ τέλος τῆς Χιλιετοῦς. Βασιλείας, θέλει εἶσθαι ἢ πλήρης ἐκπλήρωσις τῆς προφητείας ταύτης. — Ἴδε Α'. Κορινθ. ιε'. 24, 28. Ἰωάν. σι . 57. ε' . 30. ι' . 28

(4) Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἀποκαλεῖται παρὰ τοῦ Ἀποστόλου «Ὁ Κύριος τῆς δόξης» (Α. Κορινθ. β'. 8), καὶ τοῦτο προτιρεπόμεθα νὰ τὸ ἀναγνωρίσωμεν ὡς ἀπόδειξιν τοῦ δι εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Πατὴρ, ὁ Ἰεχωβά, διότι ὁ Πατὴρ καὶ εἰς τὸν Ψαλμ κδ'. 7—10 ὀρίζεται ὁ «Κύριος τῆς δόξης». Ἀπαντῶμεν δι τοιαῦτα χλιαρὰ ἐπιχειρήματα, ὡς τοῦτο, ἀποδεικνύουσι μόνον τὴν ἀδυναμίαν τῆς θεωρίας τὴν ὁποίαν ταῦτα προσάγονται ὅπως ὑποστηρίζωσιν. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς θέλει εἶσθαι ὄντως μεγαλοπρεπῆς Βασιλεὺς τῆς δόξης, ὅποτε κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα θέλει κυριαρχεῖ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ὄνοματι καὶ δυνάμει τοῦ Ἰεχωβά. Ἄλλ' ὁ ἴδιος θεόπνευστος Ἀπόστολος ὑποδεικνύει καθαρῶς, ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐπιστολῇ, ἐν τῇ ὁποίᾳ διακηρύττει τὸν Ἰησοῦν ὡς «Κύριον τῆς δόξης», δι ὁποίαν ἢ Βασιλεία αὐτοῦ ἀφίχθη εἰς τὸν ὑψιστον βαθμὸν

* Ἴδε Τόμον Β'. Κεφάλ. Η'.

τῆς δόξης, αὕτη θέλει παραδοθῆ εἰς τὸν Πατέρα, «τὸν ὑποτάξαντα Αὐτῷ [τῷ Υἱῷ] τὰ πάντα, ἵνα ἡ ὁ Θεὸς [ὁ Πατὴρ] πάντα ἐν πᾶσιν».

(5) Εἰς δύο ἐκ τῶν προφητικῶν περιγραφῶν τῆς Χιλιετοῦς τοῦ Χριστοῦ Βασιλείας διακηρύττεται δι, «ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις τὸ ὄρος [Βασιλεία] τοῦ οἴκου τοῦ Ἰεχωβά θέλει στηριχθῆ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὄρεων [ἄρχουσα ἐφ' ὄλων τῶν λοιπῶν Βασιλειῶν]. . . . Καὶ πολλοὶ θέλουσιν εἰπεῖ, ἔλθετε, καὶ ἄς ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος [Βασιλείαν] τοῦ Ἰεχωβά, καὶ θέλει διδάξει ἡμᾶς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ θέλομεν περιπατήσει ἐν τοῖς τρίβοις αὐτοῦ . . . καὶ θέλει κρίνει ἀνὰ μέσον τῶν ἔθνῶν» — Ἡσα. β' . 2-4 Μιχ. δ' . 1-3.

Προσάγεται ὅθεν ὡς ἰσχυρισμὸς ὅτι, ἀφοῦ ὁ Χριστὸς μέλλει νὰ βασιλεύσῃ, καὶ κρίνῃ καὶ διατελῆ κάτοχος τῆς βασιλείας κατὰ τὴν Χιλιετηρίδα, τὸ ὄνομα Ἰεχωβά δέον νὰ θεωρηθῆ ὡς ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Οὐδαμῶς! ἀντισχυριζόμεθα ἡμεῖς. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι πᾶσαι αἱ εὐλογίαι ἀπορρέουσιν ἀπὸ τοῦ Πατρὸς, καίτοι αὗται ἐπέρχονται ἡμῖν διὰ τοῦ Υἱοῦ. (Α' Κορθ. η' . 6.) Οὕτω δὲ καὶ ἐδίδαξεν ἡμᾶς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς διὰ τῆς πρωτύπου αὐτοῦ προσευχῆς νὰ λέγωμεν, «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς . . . Ἐλθέτω ἡ «Βασιλεία σου» γενηθῆτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς» (Ματθ. σι 10). Τοῦτο δὲ προσαποδεικνύεται καὶ διὰ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου ἐν τῇ ὡς ἀνωτέρω προφητεία τοῦ Μιχαία (δ . 8), ἐνθα ὁ Χριστὸς («Κεφαλὴ» καὶ «σῶμα» — ἡ νέα Ἱερουσαλήμ) ἀναφέρεται ὡς «Πυργὸς τοῦ ποιμνίου», εἰς τὸν ὁποῖον θέλει ἐλθεῖ ἡ πρώτη ἔξουσία — ἡ ἀπολεσθεῖσα μὲν ἐν Ἐδέμ ὑπὸ τοῦ Ἀδάμ, ἀπολυτρωθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ Γολγοθᾶ.

(6) «Βηθλεὲμ Ἐφραθά, . . . ἐκ σοῦ θέλει ἐξέλθει εἰς ἐμὲ ἀνὴρ διὰ νὰ εἶναι ἡγούμενος ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοῦ ὁποίου αἱ ἔξοδοι εἶναι ἀπ ἀρχῆς, ἀπὸ ἡμερῶν αἰῶνος» (Μιχ. ε' . 2) Τοὺς λόγους τουτοὺς καλούμεθα ν' ἀποδεχθῶμεν ὡς ἀποδείξεις τοῦ δι ὁ Ἰησοῦς ἦν ὁ Ἰεχωβά — ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος — διότι ὁ Μωϋσῆς διακηρύττει, «Ἰεχωβά . ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος, Σὺ εἶσαι ὁ

Θεός».—Ψαλμ κγ'. 1, 2.

Ἀποκρινόμεθα διη ἰοιαύτη ἀξίωσις ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀπαίτησιν ὅπως συναγάγωμεν συμπέρασμα—ἀντιφάσκον οὐχὶ μόνον πρὸς τὰς ἑκατοντάδας τῶν περιπτώσεων ἐν αἷς ἡ χρῆσις τοῦ ὀνόματος Ἰεχωβά ἀπαντᾷ ἐν ἄλλαις Γραφαῖς, ἀλλ' ἀντιφάσκον ἐπίσης πρὸς τὸν εἰρημὸν τοῦ λόγου ἐν τῷ ὁποίῳ οἱ λόγοι οὗτοι εὐρίσκονται. Ἀναγινώσκοντες περαιτέρω, μέχρι τοῦ τετάρτου ἑδαφίου, εὐρίσκομεν ὅτι λέγεται περὶ τοῦ Μεσσίου: «Καὶ θέλει σταθῆ καὶ ποιμάνει [τὸ ποίμνιον τοῦ Ἰεχωβά—Ψαλμ. κγ'. 1] ἐν τῇ ἰσχύει τοῦ Ἰεχωβά, ἐν τῇ μεγαλειότητι τοῦ ὀνόματος Ἰεχωβά τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ».

Οὐδὲν μᾶλλον σαφέστερον τούτου, ἐπὶ τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν ζητήματος Ὅποια δὲ ἡ ἔννοια τῶν ἀνωτέρων λόγων; Ἀπαντῶμεν διη οὗτοι δύνανται νὰ ἐννοηθῶσι κάλλιστα ὡς ἐξῆς,—«Τοῦ ὁποίου αἱ ἔξοδοι [προελέχθησαν] ἀπ' ἀρχῆς, ἀπὸ ἡμερῶν αἰῶνος [τῆς ἐλεύσειως καὶ Μεσσιανικῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς προσχεδιασθείσης καὶ διατοχθείσης ἐν τῷ θείῳ σχεδίῳ]»

(7) Παραπεμπόμεθα ἀκολούθως ἐκ τὴν περὶ Χιλιετοῦς Βασιλείας προφητείας τοῦ Ἑσοῦ κε'. 6—9, καὶ συνιστᾶται ἡμῖν νὰ θεωρήσωμεν ταύτην ὡς ἀπόδειξιν τοῦ διη τὸ ὄνομα Ἰεχωβά ἀποδίδεται ἐκ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, διότι εἰς τὴν ἐν λόγῳ προφητείαν ἀναγράφεται διη,—«Ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου [ταύτης τῆς Βασιλείας] ὁ Ἰεχωβά τῶν δυνάμεων θέλει κάμει εἰς πάντας τοὺς λαοὺς εὐωχίον ἀπὸ παχέων.... Θέλει καταπίει τὸν θάνατον ἐν νίκη, καὶ ὁ Ἰεχωβά ὁ Θεὸς θέλει σπογγίσει τὰ δάκρυα ἀπὸ πάντων τῶν προσώπων».

Οὐχὶ, ἀπαντῶμεν. Ἡ προφητεία αὕτη πόρρω ἀπέχει τοῦ ν' ἀποτελῆ ἀπόδειξιν τούτου Δέον ὄντως νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὁ Κυριος ἡμῶν, ὁ Χριστὸς ἐν δόξῃ, παρίσταται ἐν αὐτῇ ὡς ὁ ὀμιλῶν, καὶ τὸ κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα ἔργον Αὐτοῦ συνοψίζεται ἐν τῷ πρώτῳ χωρίῳ τοῦ ἐν λόγῳ κεφαλαίου, ὅπερ λέγει, «Ἰεχωβά, σὺ εἶσαι ὁ Θεὸς μου Θέλω σέ ὑψῶνει [τιμᾷ] θελω ὑμνεῖ τὸ ὄνομά σου» Τοιοῦτον θέλει εἶσθαι

τὸ ἀποτέλεσμα τῆς χιλιετοῦς Βασιλείας· κατὰ δὲ τὸ τέλος αὐτῆς τὰ πάντα θέλουσιν ὑποταχθῆ καὶ λάλιν εἰς τὸν Ἰεχωβά, τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις, ἐνεργοῦσα ἐν τῷ Χριστῷ, εἶναι δι μέλλει νὰ καθυποιάξῃ ὑπ' αὐτὸν τὰ πάντα. Ὁ Μεσσίας ἐρχεται ἐπὶ γῆς ὡς παντοδύναμος ὑπηρέτης καὶ ἀντιβασιλεὺς τοῦ Ἰεχωβά, ὡς Ἐμμανουήλ, «Θεὸς μεθ' ἡμῶν». Ἡ ἐκδοχὴ δ' αὕτη προσεπιβεβαιοῦται τελείως παρὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅστις, παραθέτων ἐκ τῆς προφητείας ταύτης, καὶ δεικνύων τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς ὡς ἐσομένην ἐν τῇ καταστροφῇ τοῦ Ἀδαμιαίου θανάτου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χιλιετοῦς αἰῶνος, ἐπάγει, «τῷ Θεῷ δὲ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος [τὴν ἀπελευθέρωσιν, τὸν θρίαμβον] διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» — Α'. Κορθ. ιε, 57.

(8) Ἐπίσης καλούμεθα νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὡς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τὸ ὄνομα Ἰεχωβά ἀνήκει δεόντως εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, τὸ γεγονός ὅτι ὀνομάζεται Θαυμασιὸς, Σύμβουλος [ὁδηγός, ἢ θαυμάσιον ὑπόδειγμα], Θεὸς Ἰσχυρὸς, Πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος [ἢ Αἰώνιος Πατὴρ, κατ' ἄλλην μετάφρασιν], Ἄρχων Εἰρήνης» — Ἡσα. θ'. 6.

Θὰ ἐξετάσωμεν τὴν πλήρη ἔννοιαν τῆς Γραφικῆς ταύτης περικοπῆς βραδύτερον· σημειοῦμεν ὁμως ἐνταῦθα δι οὐδὲν τῶν ἐν αὐτῇ δικαιολογεῖ ἡμᾶς νὰ ἀποδώσωμεν τὸ ὄνομα Ἰεχωβά εἰς τὸν ὑπερῦμνητον Κύριον ἡμῶν καὶ Διδάσκαλον, τὸν Ἰησοῦν. Σημειωτέον δὲ δι, ἐὰν ἡ τοιαύτη ἰδέα ἦν ἀληθής, οὐδὲν ἄλλο καλλίτερον μέρος ἠδύνατο νὰ εὐρεθῆ ὅπως μεταξὺ τῶν ἄλλων τίτλων προστεθῆ καὶ τὸ ὄνομα Ἰεχωβά. Τοῦναντίον ὁμως, τὸ ἀμέσως ἐπόμενον ἐδάφιον μαρτυρεῖ δι, «Ὁ ζῆλος τοῦ Ἰεχωβά τῶν δυνάμεων θέλει ἐκτελέσει τοῦτο» [τὰ τῆς προφητείας] — ἐδάφ. 7.

(9) «Εἰπέ πρὸς τὰς πόλεις τοῦ Ἰούδα, ἰδοὺ ὁ Θεὸς ἡμῶν! Ἰεχωβά ὁ Θεὸς [Ἀδωνοῖ Ἰεχωβά] θέλει ἐλθεῖ μετὰ δυνάμεως, καὶ ὁ βραχίων Αὐτοῦ θέλει ἐξουσιάζει δι' αὐτόν. . . . θέλει βοσκήσει τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ὡς ποιμὴν » — Ἡσα. μ. 10

Τὸ χωρίον τοῦτο ὡσαύτως προβάλλεται ἡμῖν ὡς ἐν ἐκ

τῶν χωρίων, ἐν εἰς ὁ Λυτρωτῆς ἡμῶν ὀνομάζεται διὰ τοῦ μεγάλου ὀνόματος Ἰεχωβά. Ἀλλ ἡμεῖς ἀπαντῶμεν, οὐχί — ὁ Κύριος ἡμῶν ὀνομάζεται ἐνταῦθα ὁ βραχίων τοῦ Ἰεχωβά, ὡς καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἐπίσης: «ὁ ἰσχυρὸς τοῦ Ἰεχωβά βραχίων θέλει ἐξουσιάζει δι' αὐτόν,» μέχρις οὐ καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν ἐναντιουμένην εἰς τὸν Ἰεχωβά καὶ τὸν δίκαιον Αὐτοῦ νόμον — μέχρις οὐ ἐκφέρῃ τὴν κρίσιν εἰς νίκην, μέχρι οὐ καταστήσῃ τὸν τόπον τῶν ποδῶν τοῦ Ἰεχωβά (τὴν γῆν, τὸ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν Αὐτοῦ) ἐνδοξον, καὶ παραδώσει τέλος τὴν Βασιλείαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα—Α. Κορ. ιε'. 24—28, Ματθ. ιβ'. 20.

Ἔτερα παραδείγματα, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς παρίσταται προφητικῶς ὡς ὁ βραχίων, ἢ ἡ δύναμις τοῦ Ἰεχωβά εἰσι τὰ ἑξῆς :

«Τίς ἐπίστευσεν εἰς τὸ κήρυγμα ἡμῶν ; καὶ ὁ ΒΡΑΧΙΩΝ τοῦ Κυρίου εἰς τίνα ἀτεκαλύφθη; [ἐλάχιστοι μόνον ἀναγνωρίζουσι τὸν βραχίονα τοῦ Κυρίου κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα — «οὐ πολλοὶ σοφοί, δυνατοί, εὐγενεῖς»] . . . εἶναι καταπεφρονημένος καὶ ἀπερριμμένος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων» — Ἦσα. νγ'. Ἰωάν. ιβ'. 38

«Αἱ νῆσοι θέλουσι προσμένει ἐμέ, καὶ θελουσιν ἐλπίζει ἐπὶ τὸν βραχίονά μου». — Ἦσα να'. 5, 9.

«Ὁ Ἰεχωβά ἐγύμνωσε τὸν Ἅγιον Αὐτοῦ βραχίονα ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν [κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Βασιλείας τοῦ] καὶ πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς θέλουσιν ἰδεῖ, τὴν σωτηρίαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν» — Ἦσα. νβ'. 10.

«Ὁ βραχίων τοῦ Ἰεχωβά ἐνήργησεν εἰς αὐτὸν σωτηρίαν . . . Καὶ ὁ Λυτρωτῆς θέλει ἐλθεῖ εἰς Σιών, καὶ πρὸς τοὺς ὁσοὶ ἐκ τοῦ Ἰακώβ ἐπιστρέφουσιν ἀπὸ τῆς παραβάσεως, λέγει ὁ Ἰεχωβά» — Ἦσα νθ'. 15—20.

(10) Εἰς Ἰωάννην ιβ. 41 ἀναγινώσκομεν, «ταῦτα εἶπεν Ἦσαίας δι εἶδε τὴν δόξαν Αὐτοῦ καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ» ἐπὶ τούτῳ δὲ καλούμεθα νὰ συνομολογήσωμεν δι ταῦτα κυρίως ἀναφέρονται εἰς τὸ Ἦσα. σι. 1. Ἀπαντῶμεν δι εἰς τοῦτο συμφωνοῦμεν : δέον ὁμῶς νὰ σημειωθῇ δι ἡ Εβραϊκὴ λέξις, ἡ μεταφραζομένη Κύριος εἰς τὸ ἐν λόγῳ

χωρίον, δὲν εἶναι Ἰεχωβά ἀλλὰ Ἀδωνάϊ δὲ δὲ ἰσχυρισμὸς ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος εἶναι διὰ τὸ ὄνομα Ἰεχωβά εἰς οὐδένα ἄλλον ἐφαρμοζεται εἰδικῶς, εἰμὴ εἰς τὸν Οὐράνιον Ποτέρα καὶ μόνον — καίτοι ἐνδέχεται ν' ἀναφέρηται καὶ εἰς τοὺς εἰδικοὺς Αὐτοῦ ἀπεσταλμένους, καθ' ὃν χρόνον οὗτοι λαλοῦσιν ἢ δοῶσιν ἀντ' Αὐτοῦ ἀντιπροσωπευτικῶς καὶ ἐν τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ.

Οὐδ' ἀμφισβητοῦμεν διὰ τὸν τίτλον Ἀδωνάϊ χρησιμοποιεῖται ἐνίοτε ὡς εἰς ἓκ τῶν πολλῶν τίτλων τοῦ Οὐράνιου Πατρός. Ὅ,τι ἐν τούτοις ἰσχυριζόμεθα εἶναι διὰ τῷ προκειμένῳ ἔδαφίῳ ὁ τίτλος οὗτος δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸν Πατέρα, ἀλλὰ εἰς τὸν Υἱόν. Ἡ αὐτὴ λέξις Ἀδωνάϊ εἶναι ἐν χρήσει ὁμοίως ἐν σχέσει πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Χιλιετῆ αὐτοῦ βασιλείαν ἐν τῷ δευτέρῳ Ψαλμῷ (ἔδαφ. 4—9), «Ὁ Κύριος (Ἀδωνάϊ) θέλει ἐκμυκτηρῆσαι Αὐτοὺς· τότε θέλει λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν τῇ ὀργῇ Αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ θυμῷ Αὐτοῦ θ' λει συνταράξει Αὐτούς . . . Ὁ Κύριος (Ἰεχωβά) εἶπε πρὸς ἐμέ, «Υἱός μου εἶσαι Σὺ, ἐγὼ σήμερον σὲ ἐγέννησα.»

Ἄλλ' ἴσως ἤθελέ τις ἰσχυρισθῆ διὰ τὸ ὄνομα Ἀδωνάϊ τοῦ ἔδαφ. Ἡσα σί'. 1 ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀναφέρηται εἰς τὸ ἴδιον πρόσωπον ὡς καὶ τὸ Ἰεχωβά τῶν ἔδαφ. 3 καὶ 5. Ἀπαντῶμεν διὰ δὲν ἔχει οὕτως: «Ὁ Ἄγγελος τῆς Διαθήκης», ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἰεχωβά, δεόντως ἀνυμνεῖται καὶ δοξολογεῖται ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρός, τὸν ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ. Σημειώσατε δὲ πάλιν διὰ ἐν τῷ ἔδαφ. 8 δὲν εἶναι ὁ Ἰεχωβά ὅστις δίδει τὸ ἄγγελμα, οὐδὲ ὁ ἐξαγγέλλων τὴν κρίσιν, ἀλλ' ὁ Ἀδωνάϊ: διότι ὁ Πατήρ «τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ Υἱῷ». — Ματθ. κγ'. 34, 36, 38. Ἰωάν. ε'. 22, 27.

Θὰ ἠδυνάμεθα ἐπίσης νὰ παραθέσωμεν καὶ ἕτερα παραδείγματα μνείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, ἐν στενωπῶν συνδυασμῶν πρὸς τὸ ὄνομα Ἰεχωβά, καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις ἑτέρα τις λέξις ἀπαντᾷ ἐν χρήσει ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, καὶ μεταφράζεται ἕξισον Κύριος εἰς τὰς παρ' ἡμῖν Ἑλληνικὰς μεταφράσεις τῶν Γραφῶν· Δότε προσοχὴν εἰς τὴν διακήρυξιν τοῦ Μαλαχίου, «Ἴδου ἐγὼ ἀποπέλλω τὸν

Ἄγγελόν μου, καὶ θέλει κατασκευάσει τὴν ὁδὸν ἔμπροσθέν μου καὶ ὁ Κύριος [Ἄδων, ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης ἕξ ἧς καὶ τὸ Ἄδωνάϊ], τὸν ὁποῖον σεῖς ζητεῖτε, ἐξαίφνης θέλει ἔλθει εἰς τὸν ναὸν Αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄγγελος τῆς διαθήκης τὸν ὁποῖον σεῖς θέλετε, ἰδοὺ, ἔρχεται, λέγει ὁ Κύριος [Ἰεχωβά] τῶν δυνάμεων . . . καὶ θέλει καθαρίσει τοὺς υἱοὺς τοῦ Λευί, καὶ θέλει σιραγγίσει αὐτοὺς ὡς τὸ χρυσοῖον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ θέλουσι προσφέρει εἰς τὸν Κύριον [Ἰεχωβά] προσφορὰν ἐν δικαιοσύνῃ» — Μαλαχ. γ'. 1—4.

Ἐτέρα παρομοία τοῦ αὐτοῦ εἶδους συσχέτησις ἀπαντᾷ εἰς τὸν ἔξοχον Μεσσιανικὸν Ψαλμόν, ὅστις λέγει. «Σὺ εἶσαι ὠραιότερος τῶν νιῶν τῶν ἀνθρώπων· ἐξεχύθη χάρις εἰς τὰ χεῖλη σου διὰ τοῦτο σὲ ἠλόγησεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.... Ὁ θρόνος σου, Θεέ, εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, σκῆπτρον εὐθύτητος εἶναι τὸ σκῆπτρον τῆς βασιλείας Σου· ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀδικίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ Θεός Σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως ὑπὲρ τοὺς μετόχους σου». Ἀκολουθῶς ἡ Ἐκκλησία ἀναφέρεται ὡς ἡ θυγάτηρ τοῦ Πατρὸς, καὶ ὡς ἡ νύμφη, ἡ γυνὴ τοῦ Ἀρνίου, καὶ προτιρέπεται αὕτη νὰ τιμήσῃ, νὰ προσκυνήσῃ τὸν Υἱὸν τοῦ Βασιλέως ὡς Κύριόν της, — «Καὶ θέλει ἐπιδυμῆσει ὁ Βασιλεὺς τὸ κάλλος σου· διότι Αὐτὸς εἶναι ὁ Κύριός σου [Ἄδων, οὐχὶ Ἰεχωβά], καὶ προσκύνησον Αὐτόν». — Ψαλμ. με'. 2—11 Ἑβρ. α'. 8—9. Α'. Κορθ. ια'. 3. Ἐφεσ. ε'. 23, Ἰωάν. ε'. 23.

(11) Καλούμεθα ὡσαύτως ν' ἀναγνωρίσωμεν τὰ ἐν Ἡσα. η'. 13, 14, ὡς ἀπόδειξιν τοῦ δι τὸ ὄνομα Ἰεχωβά ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Τὸ ἐν λόγῳ χωρίον ἔχει ὡς ἑξῆς: «Τὸν Ἰεχωβά τῶν δυνάμεων Αὐτὸν ἀγιάσατε· καὶ Αὐτὸς ἃς εἶναι ὁ φόβος σας, καὶ Αὐτὸς ἃς εἶναι ὁ τρόμος Σας». Ἡ ἔμφασις ὁμως τίθεται ἐπὶ τοῦ ἐπομένου ἑδαφίου, τὸ ὁποῖον, χωρὶς νὰ ἐξειδικεύῃ τὸ ποῖος, λέγει, «Καὶ θέλει εἶσθαι διὰ πέτραν προσκόμματος καὶ διὰ βράχον πτώσεως εἰς τοὺς δύο οἴκους τοῦ Ἰσραήλ». Δὲν δυνάμεθα ὁθεν ν' ἀποδεχθῶμεν τοῦτο ὡς ἀπόδειξιν τοῦ ἐν λόγῳ ἰσχυρισμοῦ· διότι, ὅπως τοῦναντίον, ὁ εἰρμὸς τοῦ κειμένου δεικνύει ἡμῖν

καὶ τρίτον τι πρόσωπον (ἐκτὸς τοῦ Ἰεχωβά καὶ τοῦ Προφήτου), αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, Ὅστις λέγει, «Δέσον τὴν μαρτυρίαν, σφράγισον τὸν νόμον μεταξὺ τῶν μαθητῶν μου. Ἐγὼ δὲ θέλω περιμένει τὸν Ἰεχωβά.... Ἴδού ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά τὰ ὁποῖα μοι ἔδωκεν ὁ Ἰεχωβά». — Ἡσαή. 16—18. παράβαλλε πρὸς Ἑβρ. β'. 13.

(12) Ὁ Ψαλμὸς ρι'. προσάγεται ὡς ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ὀνομάζεται ἐν ταῖς Γραφαῖς Ἰεχωβά. Ἀπαντιῶμεν δι' οὐδὲν ἐπιχειρημα ἠδύνατο νὰ εἶναι μᾶλλον ἐκζητητέον καὶ μᾶλλον ἀναληθές. Ὅπως τοῦναντίον, ὁ ἐν λόγῳ Ψαλμὸς ἀποδεικνύει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον. «Ἐἶπεν ὁ Ἰεχωβά πρὸς τὸν Ἀδὼν, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως οὗ θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου..... Ὁ Ἀδὼν δ' ἐκ δεξιῶν σου [τοῦ Ἰεχωβά] θέλει συντριῖπει, κλπ». Καὶ πάλιν, «ᾤμοσεν ὁ Ἰεχωβά καὶ δὲν θέλει μεταμεληθῆ, Σὺ εἶσαι ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ». — Ψαλμ ρι'. 1, 4, 5.

Ἐκεῖνος ὅστις δὲν δύναται νὰ ἴδῃ δι' ὁ ἀναφερόμενος ἐν ταῦθα ὡς Ἀδὼν, Κύριος. ἀνυψοῦται ἐν τῇ δεξιᾷ τοῦ Ἰεχωβά ἢ εἰς θέσιν ὑψίστης εὐνοίας, καὶ καθίσταται ἱερεὺς νέας διατάξεως πραγμάτων, ὁ τοιοῦτος διατελεῖ ἀναμφιβόλως τετυφλωμένος ὑπὸ τῶν προλήψεων του. Τοὺς τοιοῦτους παραπέμπομεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐρμηνείαν τῶν λόγων τούτων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν λόγων τούτων εἰς Ἐαυτὸν, δι' τῶν ὁποίων ἀποδεικνύει Ἐαυτὸν ὡς ὄντα τὸν Ἀδὼν, τὸν Κύριον τοῦ Δαυὶδ, τὸν ὑπερυψωθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου του, τοῦ Ἰεχωβά. — Ματθ. κβ. 44, 45.

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, προσέει, ὁμιλῶν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἁγίου πνεύματος κατὰ τὴν Πεντηκοστήν, τὴν αὐτὴν ἔκαμεν ἐφαρμογὴν τῶν λόγων τούτων. Ἐπίσης ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρει τοὺς ἰδίους λόγους μετὰ ἴσης σημασίας καὶ βαρύτητος. — Πράξ. β'. 34 Ἑβρ. α' 13, ι'. 12, 13.

(13) Ἐπειδὴ δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἀνομολογεῖται ὡς ὁ Μέγας Διδάσκαλος, προβάλλεται ὁ ἰσχυρισμὸς δι' αὐτὸς ἐξεπλήρωσε τὴν πρόρρησιν, «Πάντες οἱ υἱοὶ σου θέλουσιν